

چارچوبی در استقرار سیستم‌های اطلاعات

مدیریت آموزشی

ترجمه:

ناصر عباسزاده

حسین اکبری

انتشارات
دالوس آجا

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۹

فهرست مطالب

۹	مقدمه.....
۹	وضعیت سیستم مدیریت اطلاعات آموزش.....
۱۰	رویکردهای سیستمی برای نیل به نتایج بهتر آموزشی.....
۱۳	ارزیابی سیستم‌های اطلاعات مدیریت آموزشی.....
۱۴	ارزشیابی و معیارگزاری یک سیستم اطلاعات مدیریت آموزشی.....
۱۵	رویکردها و روش‌شناسی‌ها.....
۱۵	کاربران ابزار رویکرد سیستمی برای نتایج آموزشی بهتر.....
۱۵	منطق پشت ابزار رویکرد سیستمی برای نتایج آموزشی بهتر.....
۱۶	داده‌ها.....
۱۷	هزینه‌های درآمد.....
۱۷	سیستم‌های داده‌ای بهادینه شده.....
۱۷	سیاست‌های داده مدرسه.....
۱۸	سرمایه‌گذاری‌های هوشمندانه.....
۱۸	نیاز به سنجش گزینه‌ها.....
۲۳	فصل یکم: طراحی عرصه و زمینه‌ساز.....
۲۳	بخش یک: تنظیم عرصه.....
۲۴	نیازهای مرتبط با داده‌ها برای بهبود آموزش.....
۲۵	نیاز به داده‌های آموزشی صحیح.....
۲۶	نیاز به تصمیمات داده - محور.....
۲۸	ضرورت وجود نظامی به منظور مدیریت مهارت‌های مربوط به آموزش و پرورش.....
۲۹	سیستم مدیریت اطلاعات آموزش و پرورش اثربخش.....
۳۰	سیستم چندوجهی.....
۳۱	جریان اطلاعات.....
۳۵	پوشش داده‌ها.....
۳۵	اثربخشی و کاربرد داده‌ها.....
۳۹	سیستم‌های مدیریت اطلاعات آموزش در عمل.....
۳۹	فعالیت‌های سیستم‌های اطلاعات مدیریت آموزش.....
۴۲	بهبود پیامدهای یادگیری.....
۴۴	تحول در جمع‌آوری، مدیریت و کاربرد داده‌ها.....
۴۹	اطلاع‌رسانی خط‌مشی و برنامه‌ریزی.....
۵۰	بهبود کیفیت مدرسه.....

۵۱	فصل دوم: آنچه که در سیستم‌های مدیریت اطلاعات آموزش مهم است
۵۲	اصول راهنما
۵۲	پایداری
۵۵	دولت‌ها در سیستم‌های اطلاعات مدیریت آموزشی
۵۶	تغییر در نیروها
۵۶	منابع مالی
۵۸	قابلیت اعتماد
۶۳	اعتبار سازه‌ای: مبنای تئوری سنجه‌گزینی سیستم اطلاعات مدیریت آموزش
۶۳	استاندارد مدیریت کیفیت ایزو ۹۰۰۰
۶۵	چارچوب ارزیابی کیفیت داده‌های آموزشی
۶۶	ارزیابی مرکز بر کاربرد
۶۸	حوزه‌های سیاست SABER- سیستم‌های اطلاعات مدیریت آموزش
۷۱	حوزه یکم سیاست جو تولید ساز
۷۱	اهرم ۱/۱: چارچوب قانلی
۷۲	نهادینه‌سازی سیستم
۷۲	مسئولیت
۷۲	چارچوب یویا
۷۳	داده‌های جامع و کیفی
۷۳	به اشتراک گذاشتن داده‌ها و هماهنگی
۷۳	کاربست
۷۳	بودجه
۷۴	رازداری
۷۴	اهرم ۱/۲: ساختار سازمانی و فرآیندهای نهادینه شده
۷۵	اهرم ۱/۳: منابع انسانی
۷۵	کارکنان
۷۵	رشد و توسعه حرفه‌ای
۷۶	اهرم ۱/۴: ظرفیت زیرساختی
۷۷	گردآوری داده‌ها
۷۷	پایگاه داده‌ها
۷۷	سیستم مدیریت داده
۷۸	ابزارهای انتشار داده‌ها
۷۸	اهرم ۱/۵: بودجه

۷۹	کارکنان و توسعه حرفه‌ای
۷۹	نگهداری
۷۹	گزارش دهی
۷۹	زیرساخت‌های فیزیکی
۸۰	استفاده کارآمد از منابع
۸۰	اهرم ۱/۶: فرهنگ منبعث از داده‌ها
۸۰	حوزه دوم سیاست: درستی و صحت سیستم
۸۱	اهرم ۲/۱: معماری داده‌ها
۸۱	اهرم ۲/۲: ویش داده‌ها
۸۲	اهرم ۲/۳: تحلیل داده‌ها
۸۳	اهرم ۲/۴: زیبایی نظام
۸۳	حمایت از اقدامات سمیرا کیت
۸۴	داده‌های موردنیاز: ملاقات‌های خانگی
۸۴	قابلیت انطباق سیستم: میراث بهبود نظام تعلیم و تربیت
۸۴	اهرم ۲/۵: قابلیت کاربردی در رویکردهای
۸۵	اعتبار سراسری داده‌های منبع
۸۵	تلفیق پایگاه‌های داده‌های غیر آموزشی و ورزش در سامانه‌ی نظام مدیریت اطلاعات تعلیم و تربیت
۸۶	حوزه سوم سیاست: داده‌های کیفی
۸۷	اهرم ۳/۱: صحت روش‌ها
۸۸	اهرم ۳/۲: دقت و قابلیت اطمینان (اعتبار)
۹۰	اهرم ۳/۳: انسجام و یکپارچگی
۹۳	اهرم ۳/۴: زمان‌بندی تناوبی (دوره‌ای) و بهنگام
۹۳	حوزه چهارم سیاست: کاربرست در عرصه تصمیم‌گیری
۹۴	اهرم ۴/۱: گشودگی
۹۶	اهرم ۴/۲: کاربردهای عملیاتی
۹۸	اهرم ۴/۳: قابلیت دسترسی
۱۰۰	اهرم ۴/۴: اثربخشی و کارایی انتشار یافته‌ها / نتایج
۱۰۱	بایش مفهوم نشانگر گذاری سیستم مدیریت اطلاعات آموزشی
۱۰۲	تحلیل وضعیت سیستم مدیریت اطلاعات آموزشی
۱۰۳	فصل سوم: تحلیل وضعیت سیستم مدیریت اطلاعات آموزشی
۱۰۵	ماحصل فرایند اجرایی سنجه‌گذاری سیستم اطلاعات مدیریت آموزش
۱۰۹	منابع

وضعیت سیستم مدیریت اطلاعات آموزش

ارزیابی وضعیت آموزش در یک کشور، نیازمند اطلاعاتی پیرامون دروندادها، منابع، نحوه اداره کردن، عملیات‌ها و بروندادهای سیستم آموزشی آن است. یک سیستم اطلاعات مدیریت آموزش داده‌های باکیفیت و سیستماتیک را در یک محیط توانمندساز که دارای ساختاری است، فراهم می‌کند که کاربرد اطلاعات تولید شده در برنامه‌ریزی و گفتمان تدابیر را تسهیل می‌کند.

هدف اصلی این کتاب، برجسته‌سازی چهارچوبی برای ابزار «رویکرد سیستمی در جهت نیل به نتایج آرزوش بهتر»^۱ است. این کتاب در ابتدا مروری دارد بر نیازهای اطلاعاتی مرتبط برای بهبود آموزش و پرورش به منظور برآورده نمودن آن نیازهاست. سپس آنچه در حال حاضر در سیستم‌های اطلاعات و مدیریت آموزش وجود دارد را توسط مروری بر فعالیت‌های سیستم‌های اطلاعات مدیریت آموزشی و برجسته نمودن تجارب، ابزارهای معیارگزاری و سنجه‌گزاری^۲ را مشخص می‌کند. این کتاب آنچه را که در یک سیستم اطلاعات مدیریت آموزش مهم است از طریق بررسی اصل راهنمای این سیستم مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد و نیز به بحث در مورد نتیجه‌ی نظری و چهار محدوده‌ی سیاست‌ها و تدابیر که باید مورد ارزیابی قرار گیرند می‌پردازد. در حجب این کتاب به شرح ابزار رویکرد سیستمی در جهت نیل به نتایج آموزشی بهتر می‌پردازد؛ که شامل ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها و دستورالعمل برای نمره دهی، معیارگزینی و تجزیه و تحلیل نتایج آن می‌باشد. این کتاب به بررسی چگونگی تفسیر نتایج حاصله از این ابزار و چگونگی استفاده از آن‌ها برای راهنمایی بهبود یک سیستم اطلاعات مدیریت آموزش می‌پردازد. به‌طور خلاصه، این کتاب به ارزشیابی اینکه آیا یک سیستم اطلاعات مدیریت برای استفاده از

^۱ SABER: Systems Approach to Better Education Results

^۲ benchmarking

اطلاعاتی که از بهبود کارایی عملیاتی و کیفیت آموزشی تولید می‌کند، برپا شده یا خیر می‌پردازد.

رویکردهای سیستمی برای نیل به نتایج بهتر آموزشی

برای حمایت از اجرای راهبرد خود، شبکه آموزش توسعه انسانی بانک جهانی، برنامه رویکرد سیستمی برای نیل به نتایج بهتر آموزشی را در اوایل سال ۲۰۱۱ آغاز کرد. سایر برای کمک به دولت‌ها در جهت امتحان نمودن نظام‌مند و قدرت بخشی عملکرد سیستم‌ها، آموزش خود طراحی شده، به گونه‌ای که تمام کودکان و جوانان را بتوانند با دانش و مهارت‌های لازم برای زندگی تجهیز کنند. این طرح، بر مبنای این منطق صوری استوار است که رهایی از فقر بهبود کیفیت آموزش نیازمند اطلاعات قابل اجرا و کاربردی است، اطلاعات قابل بارش بسیار اندکی درباره سیاست‌های آموزشی و مؤسسات موجود برای سیاست‌گذاران و دستگاه ذی‌نفعان^۱ امر آموزش وجود دارد (بانک جهانی ۲۰۱۳).

منبع: بانک جهانی (۲۰۱۳)

شکل (۱) _ رویکرد سیستمی برای نتایج آموزش بهتر: زنجیره برای یادگیری

رویکرد سیستمی برای نیل به نتایج بهتر آموزشی حلاًها را در مورد در دسترس بودن داده‌های سیاست‌ها، اطلاعات و دانش در مورد عدالتی که می‌توانند بر کیفیت آموزشی و متغیرهایی که می‌توانند برای بهبود این کیفیت، انتقال یابند پر می‌کند. این رویکرد ابزارهای تشخیصی جدید و اطلاعات در مورد تدابیر برای قادر ساختن دولت‌ها به ارزشیابی سیاست‌ها از طریق لنزهای استانداردهای جهانی مستند بر شواهد و مدارک به کار می‌برد و به آن‌ها در تعیین اینکه کدام نوع از تغییرات و تدابیر را می‌توان برای

^۱ stakeholders

بهبود یادگیری به کار بست، کمک می‌کند. در نتیجه یک بنیان دانش شکل می‌گیرد که می‌تواند توسط سیاست‌گذاران و شهروندان در سرتاسر دنیا برای تشخیص اصلاحات مورد نیاز جهت بهبود بروندهای یادگیری مورد استفاده قرار گیرد. این برنامه سایر بدنیال فراهم نمودن استانداردهایی که از کنش‌های مناسب و صحیح که توسط کشورها مورد استفاده قرار گیرد می‌باشد.

ملاحظات ۱: تعریف کیفیت آموزش

هدف کلی یک سیستم اطلاعات مدیریت آموزش، بهبود کیفیت آموزش است که تعریف کلی از شامل آمادگی دانش‌آموزان برای یادگیری، ایجابگری محیط یادگیری، ارتباط محتوای یادگیری، مهارت یادگیری، مهارت و آموزش‌های فراگرفته شده توسط معلمان و ارتباط بین برندهای آموزشی دانش‌آموزان و مشارکت مثبت آن‌ها در جامعه می‌باشد؛ بنابراین کیفیت آموزشی به تنهایی بروندها ارتباط دارد، بلکه با فرندهای آموزشی از قبیل روش تدریس معلمان و غیره بروندها مانند توانایی خوانش و شمارش نیز مرتبط می‌باشد. در حالی که کنفرانس جهانی آموزشی برای همه در سال ۱۹۹۰ در جومتین تایلند برگزار شد و طی آن کیفیت آموزشی به عنوان یکی از برای دستیابی به برابری و مساوات تعریف شد. و طی آن کیفیت آموزشی به عنوان بیش‌نیازی برای دستیابی به برابری و مساوات تعریف شد. در چارچوب تعیین شده در سال ۲۰۰۰ در کنفرانس جهانی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی مورد تأکید قرار گرفت.

سایر بر روی حوزه خاصی از سیاست‌ها تمرکز می‌کند. (شکل ۲) ابزارهایی که با هریک از این حوزه‌ها ارتباط دارند. اخیراً در مرحله‌ای متفاوت از توسعه مورد استفاده قرار گرفته اند. کشورها حوزه‌های تدابیر سایر را که بالرش‌ترین و مرتبط‌ترین با آن هستند را برگزیده و با بانک جهانی در راستای کار بست ابزارهای متناظر با سایر برای سیستم‌های آموزشی خود، همکاری می‌کنند.